

*І. В. Тютюнник,
аспірант кафедри політичної аналітики і прогнозування,
Національна академія державного управління при Президентові України*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

I. Tiutiunyk,
graduate student of Political Analysis and Forecasting Department,
The National Academy of Public Administration, the President of Ukraine

MODERNIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION AT THE REGIONAL LEVEL AS AN OBJECT OF SCIENTIFIC ANALYSIS

У межах статті здійснено спробу розкрити сутнісний зміст модернізації публічного управління на регіональному рівні. Охарактеризовано зміст, завдання та перспективні напрями адміністративної реформи в Україні. Окреслено основні наукові підходи у вітчизняній фаховій літературі щодо розуміння понять публічного і регіонального управління, на базі яких розкрито та конкретизовано зміст регіонального рівня публічного управління як одного з цільових об'єктів модернізації політико-адміністративної системи країни.

The article attempts to determine the essence of the modernization of public administration at the regional level. Characterized content, objectives and perspective directions of the administrative reform in Ukraine. Author identified the main approaches in domestic scientific literature concerning the understanding of the concept of public administration. Revealed and concretized the content of the regional level of public administration as one of the key objects of the political and administrative modernization in Ukraine.

Ключові слова: публічне управління, державне управління, регіональне управління, адміністративна реформа, модернізація.

Key words: public administration, governance, regional management, administrative reform, modernization.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Дослідження теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із реформуванням публічного управління на місцевому й, у тому числі на регіональному, рівнях має актуальність практично для будь-якої сучасної демократичної країни. Як показує багатий реформаторський досвід країни Європейського Союзу, особливо східно-європейських, які протягом останніх десятиліть пройшли значний шлях від централізованих адміністративних

систем управління до децентралізованих моделей організації публічної влади, основною ідеєю такої модернізації стало перенесення центру вирішення питань місцевого значення на локальний й, у тому числі на регіональний рівень, що досягалося за рахунок оптимізації відносин між різними рівнями територіальної організації влади, особливо між органами місцевого самоврядування та місцевими державними органами виконавчої влади, створення дієвої системи адміністративних, фінансованих і економічних важелів функціонування інституцій місцевого самоврядування, послуги яких стали максимально наближеними до потреб місцевих громад.

В Україні ж на даний момент, попри певні успіхи в децентралізації системи державного управління успадкованої від Радянського Союзу, ми не можемо вести мову про повноцінне існування публічного управління на регіональному рівні внаслідок відсутності важливої складової такого управління — регіонального самоврядування. Якщо функції державної влади на цьому рівні територіальної організації публічного влади виконують обласні державні адміністрації, то обласні ради не мають своїх виконавчих органів. Виконавчу функцію останніх здійснюють на правах делегованих повноважень державні адміністрації обласного рівня. Таким чином, маємо ситуацію, коли функції публічної адміністрації виконують тільки місцеві органи державної влади. І це лише одна з багатьох проблем функціонування занадто централізованої системи місцевого управління в Україні, що потребує термінового вирішення з огляду на істотну загрозу нав'язування зовнішніми силами неефективної і небезпечної для національного суверенітету федеративної моделі адміністративно-територіального устрою країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ПРОБЛЕМАТИКОЮ ТА ВИЗНАЧЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Протягом багатьох років в Україні було опубліковано багато досліджень, присвячених конкретним пропозиціям щодо реалізації політико-адміністративної реформи в країні, й модернізації публічного управління на регіональному рівні зокрема. Йдеться про дослідження таких науковців, як Ю. Ковбасюк, В. Голубь [10], Н. Гончарук, Н. Нижник [4], М. Будник [2], С. Біла, О. Шевченко, В. Жук [17], М. Капінос [9], І. Козюра, А. Краснейчук, О. Слобожан [8] С. Серьогін, І. Письменний, І. Хожило [26] та інших дослідників. Більшість із них пропонують створення нової моделі організації діяльності органів публічної влади, що має бути спрямована на наданням регіонам і територіальним громадам більших прав та повноважень щодо: вирішення питань місцевого (регіонального) соціально-економічного розвитку, ефективного досягнення цілей державної політики регіонального розвитку, надання місцевому населенню якісних адміністративних та інших послуг тощо.

Крім того, істотним надбанням науково-експертної думки у досліджуваному питанні стало використання методологічного базису наукових розробок у новітніх урядових концепціях конституційної реформи і реформи територіальної організації влади та місцевого самоврядування: див., зокрема: Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні від 1 квітня 2014 р. [21], проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)" від 01 липня 2015 р. [19] тощо.

Разом з тим, маємо констатувати, що у фаховій науковій літературі відчутно бракує нових досліджень, присвячених теоретико-методологічним аспектам реформування державного управління і місцевого самоврядування, особливо на регіональному рівні.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Базуючись на стані наукового вивчення проблематики реформування системи державного і самоврядного управління в Україні, метою даної наукової розвідки є уточнення сутнісного змісту модернізаційних змін публічного управління на регіональному рівні в Україні. Для розкриття даної мети нами були поставлені наступні дослідницькі завдання: по-перше, визначити зміст, цілі та перспективні напрями модернізаційних змін у вітчизняній системі державного управління; по-друге, окреслити основні підходи щодо розуміння поняття публічного управління, що є основним об'єктом трансформації політико-адміністративної системи на сучасному етапі її розвитку; по-третє, конкретизувати зміст регіонального рівня публічного управління.

ВИКЛАД ОСНОВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

У науковій літературі (див.: [10; 18; 27 та ін.]) поняття модернізації традиційно розглядається як системний революційний процес, який охоплює все суспільство. Так, згідно з класичним підходом до змістовних характеристик модернізації за С. Хантингтоном, остання є комплексним процесом, що передбачає кардинальні соціальні зміни в усіх суспільних інститутах, відносинах, системах і структурах суспільства [10, с. 6].

В українській дійсності під такими модернізаційними змінами вже протягом багатьох років розуміється проведення широкомасштабної адміністративної реформи. Традиційно під адміністративною реформою у вітчизняній фаховій літературі розуміється форма структурного впорядкування, удосконалення та розвитку системи органів державної влади як єдиного механізму держави, що утворився на основі інтеграції матеріальних, фінансових і людських ресурсів, підприємств, установ, організацій та відповідної їх взаємодії, заснованої на принципах розподілу влади в межах чинного законодавства, що забезпечує виконання завдань і функцій держави [16; 26, с. 150]. При цьому така реформа не може обмежуватися лише удосконаленням структури і повноважень державних органів виконавчої влади на центральному і місцевому рівнях, а зачіпає цілий комплекс перетворень у системі державного управління і місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою країни, розв'язуючи зокрема такі завдання:

- створення ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління;
- формування сучасної системи місцевого самоврядування, спроможної вирішувати комплекс місцевих проблем та забезпечувати сталий розвиток територій, на яких вони утворені;
- запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади і місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання якісних і доступних публічних послуг на засадах відкритості та прозорості;
- організація професійної, політично нейтральної та відкритої публічної служби (державної служби та служби в органах місцевого самоврядування);

- створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів;

- запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою [20].

Отже, під адміністративною реформою в Україні розуміється насамперед реформа системи державного управління, але яка також створює сприятливі умови і для розвитку місцевого самоврядування, а своєю основною ціллю вона має наближення органів влади до потреб суспільства, місцевого населення та кожної людини. Тобто за своїм змістом адміністративна реформа є комплексом скоординованих заходів, спрямованих на суттєве підвищення рівня управління суспільним розвитком шляхом створення ефективного механізму державного управління, поліпшення правового, кадрового, фінансово-економічного і інформаційно-технічного забезпечення організації виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Однак для повного розуміння змісту адміністративної реформи на сучасному етапі розвитку політико-адміністративної системи необхідно звернутися до питань сутності поняття публічного управління. Якщо одразу відкинути спрощений та застарілий підхід отождолення цього англomовного терміну (*public administration*) з державним управлінням, то у вітчизняній фаховій літературі існує щонайменше декілька підходів інтерпретації даного поняття.

Згідно з уявленням деяких вітчизняних науковців [1; 25; 28 та ін.], публічне управління охоплює усю сукупність державних органів усіх гілок влади, а також систему органів місцевого самоврядування.

На думку інших дослідників, поняття публічного управління розкривається через діяльність лише виконавчої гілки влади, адміністративного апарату, і виконавчих органів місцевого самоврядування [12; 22, с. 489—490]. Тобто з такої точки зору публічне управління виражається через роботу публічної адміністрації.

Оскільки в сучасній організації суспільного життя в розвинених демократичних країнах, окрім спеціальних інститутів держави та органів місцевого самоврядування, участь в управлінні державою приймають також бізнесові структури, численні громадські, професійні, релігійні та інші організації громадянського суспільства, то багато фахівців [3; 10; 14; 15] розуміють поняття публічного управління як синтез управляючого впливу та публічної взаємодії органів державного управління й органів місцевого самоврядування і різноманітних суспільних інституцій при прийнятті і реалізації суспільно важливих управлінських рішень. Іншими словами, різні соціальні групи можуть бути не лише об'єктами управління, а й грати роль суб'єктів управління.

Як бачимо, поняття публічного управління можна розглядати одразу з декількох точок зору, при цьому вони не виключають одна одну. Проте, на нашу думку, публічне управління насамперед слід тлумачити як нову якість управлінської діяльності суб'єктів владних повноважень, яка має відповідати загальноприйнятим стандартам функціонування сучасної публічної влади, прийнятих у розвинених демократичних країнах світу, що з точки зору більшості дослідників [3; 11; 14; 15 та ін.] повинна:

- мати високий рівень прозорості та підзвітності (публічності), де інформація (звітність) про прийняття рішень має відповідати критеріям відкритості щодо використаних матеріальних ресурсів і досягнутих результатів роботи;

- відповідати принципам верховенства права і поваги до прав людини;

- сприяти розвитку громадянського суспільства, інститути якого, як правило, є найактивнішими учасниками взаємодії соціально активних громадян із публічною владою на всіх рівнях;

- передбачати широку участь громадян у прийнятті управлінських рішень та враховувати шляхом унормованих процедур громадську думку при їх виробленні і реалізації, а також рівномірно розподіляти і надавати послуги населенню;

- мати достатній обсяг фінансування, який дозволяє вирішувати поставлені завдання як на національному, так і місцевому і/або регіональному рівнях;

- забезпечувати формування фахового адміністративного апарату (працівників державних органів влади і органів місцевого самоврядування), що працює на неполітичній (професійній) основі.

Отже, на нашу думку, публічне управління доцільно розкрити як діяльність публічної влади (органів державної влади, насамперед виконавчої гілки влади, та органів місцевого самоврядування), що здійснюється на професійній основі з широким залученням недержавних партнерів при реалізації важливих для суспільства або місцевого населення рішень (надання публічних послуг, виконання законів та інших нормативних актів, які регулюють та регламентують суспільні відносини).

Базуючись на такому розумінні публічного управління методологічно невірним буде вважати адміністративну реформу вдосконаленням лише державного механізму управління суспільним розвитком. Такий розвиток у сучасній демократичній країні вже давно не обмежується лише тільки владно-організуючим впливом держави, а є результатом спільного управлінського впливу державної влади, місцевого самоврядування за участі численних суспільних груп інтересу (інститутів громадянського суспільства, бізнесу тощо), а відтак, доцільно під адміністративною реформою розуміти реформу публічного управління. А основним об'єктом такої реформи вважати публічне, а не державне управління.

Для подальшого дослідження нам необхідно конкретизувати сутність регіонального рівня публічного управління. Як правило, регіональний аспект впливу суб'єктів владних повноважень на розвиток окремих великих територій, виділених за певними ознаками в окремому територіальну частину країни, розкривається у вітчизняній фаховій літературі через поняття регіонального управління. Зокрема в енциклопедичній літературі з теорії державного управління це поняття досить часто визначається як складова чи вид державного управління, що здійснюється органами державної влади великих адміністративно-територіальних одиниць (регіонів, автономних республік, областей, губерній, країв, федеральних земель тощо), тобто місцевими державними органами виконавчої влади.

При цьому головною метою регіонального управління розглядається забезпечення комплексного розвитку регіонів з метою підвищення ступеня задоволення соціально-економічних потреб їхнього населення. Відповідно, як і кожний вид державного управління, даний його вид здійснюється, як правило, на основі державної регіональної політики як складової національної стратегії соціально-економічного розвитку країни [23, с. 317].

У вітчизняній науковій літературі з теорії державного управління, регіоналістики та інших дисциплін державна регіональна політика традиційно розглядається як сукупність цілей, заходів, засобів, механізмів, інструментів та взаємоузгоджених дій центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для створення повноцінного середовища життєдіяльності людей на всій території України; забезпечення просторової єдності держави; сталого збалансованого розвитку її регіонів; узгодження регіональних і загальнодержавних інтересів [24, с. 30].

Її основними завданнями, на думку більшості дослідників [5; 7; 24], є послідовний, гармонійний, стабільний, сталий (з урахуванням екологічних складових), збалансований соціально-економічний розвиток усіх регіонів з метою створення повноцінного середовища для життєдіяльності людини на всій території країни, забезпечення високого рівня якості життя людини незалежно від місця її проживання.

Відповідно у демократичній державі регіональна політика, а отже і регіональне управління (часто це поняття ототожнюється у фаховій літературі з терміном "управління регіональним розвитком") має міжвідомчий характер і може реалізовуватися лише скоординованими зусиллями як органів державної влади (центральної і місцевої), так і органів місцевого самоврядування, за участю неурядових інституцій, що представляють інтереси місцевого бізнесу, громадянського суспільства та інших зацікавлених спільнот. Тому інші науковці цілком слушно вважають, що регіональне управління є поєднанням управління державного і самоврядного [9, с. 36; 13, с. 124 та ін.], яке здійснюється у формі:

- державної влади, суть якої виражається в ухваленні управлінських рішень, що мають державно-обов'язкову силу, тобто розповсюджується на всіх громадян;

- самоврядної влади, що виражається у функціонуванні інституту місцевого самоврядування, яке відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування [6], означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення певної території (у нашому випадку регіону);

- публічної взаємодії цих форм влади із інститутами громадянського суспільства, підприємницькими колами, іншими фізичними і юридичними особами.

Погоджуючись і вищенаведеною тезою, можна стверджувати, що функції регіонального управління на безпосередньо регіональному рівні реалізуються сис-

темою регіональних органів публічного управління. Виходячи з прийнятого у даній роботі розуміння концепту публічного управління, останнє на регіональному рівні доречно розглядати як діяльність органів публічної влади відповідного рівня територіальної організації влади, що здійснюється з широким залученням недержавних інституцій, яка спрямована на реалізацію повноважень, визначених Конституцією, національним законодавством, рішеннями регіональних органів представницької влади, з надання адміністративних послуг, забезпечення підтримки і розвитку соціальної і комунальної інфраструктури, підтримки національної і екологічної безпеки, виконання інших норм права, що регулюють та регламентують суспільні відносини на підвідомчій території.

Отже, розкривши поставлені завдання можемо дійти висновку, що під модернізацією публічного управління на регіональному рівні з методологічної точки зору доцільно розуміти створення такої моделі функціонування регіональних органів публічної влади, яка має бути спрямована на надання їм більших прав та повноважень у вирішенні питань регіонального соціально-економічного розвитку, ефективного досягнення цілей державної політики регіонального розвитку, своєчасного реагування на потреби місцевого населення у наданні йому якісних адміністративних послуг. Така модернізація повинна розглядатися як складова в структурі комплексної реформи публічного управління і можлива лише за умов її поєднання з пакетом інших важливих інституційно-правових перетворень — адміністративно-територіальною, конституційною, бюджетною, податковою, земельною реформами.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз теоретичних засад дослідження модернізації публічного управління дозволив уточнити сутнісний зміст цього поняття, а також поняття і явищ тісно пов'язаних із цим процесом. Зокрема це стосується розуміння поняття публічного управління на регіональному рівні, котре в даному контексті визначено основним об'єктом модернізації політико-адміністративної системи країни. Обґрунтовано, що модернізацію публічного управління на регіональному рівні не можливо розглядати у відриві від інших складових адміністративної реформи (реформи системи публічного управління), зокрема конституційної, адміністративно-територіальної бюджетної, податкової, земельної реформ.

Водночас, як свідчить багатий зарубіжний досвід, такі комплексні адміністративні реформи здійснювались у європейських країнах шляхом деконцентрації повноважень органів державної влади і органів місцевого самоврядування та децентралізації всієї системи публічного управління. Тому одним із перспективних напрямів подальших досліджень стане аналіз теоретико-методологічних підходів дослідження сутнісного змісту таких наукових категорій, як "децентралізація" та "деконцентрація", уточнення існуючих між ними зв'язків, та їх ролі в модернізації системи публічного управління, у тому числі на регіональному рівні.

Література:

1. Базарна О.В. Поняття, суть, природа публічного управління та державного управління / О.В. Базарна / Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. — 2012. — № 1 (172). — Ч. 2. — С. 91—97.
2. Будник М.А. Трансформація системи державного управління України в умовах суспільно-політичних змін (регіональний аспект): автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — К., 2011. — 20 с.
3. Дем'янчук О.Д. Державна політика і державне управління: політологічні аспекти: монографія / О.Д. Дем'янчук. — К.: Факт, 2008. — 272 с.
4. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія / за ред. Н.Р. Нижник. — К., УАДУ при Президентові України, 1997. — 448 с.
5. Державне управління регіональним розвитком України: монографія / За заг. ред. В.Є. Воротіна, Я.А. Жаліла. — К.: НІСД, 2010. — 288 с.
6. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс]: Міжнародний документ від 15 жовтня 1985 р. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036
7. Інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні: аналіт. доп. / С.О. Біла, Я.А. Жаліло, О.В. Шевченко, В. І. Жук та ін. — К.: ГІСД, 2011. — 80 с.
8. Інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні в умовах державно-управлінських реформ: наук. розробка / І.В. Козюра, А.О. Краснейчук, О.В. Слобожан та ін. — К.: НАДУ, 2013. — 52 с.
9. Капінос М.С. Трансформація механізмів державного управління на регіональному рівні в сучасних умовах: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02: захищена 21.12.11 / Капінос М.С. — К., 2011. — 199 с.
10. Ковбасюк Ю.В. Модернізація державного управління та децентралізація влади в контексті реалізації реформи "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава": навч.-метод. матеріали / Ю.В. Ковбасюк, В.В. Голубь. — К.: НАДУ, 2013. — 56 с.
11. Колбеч Г.К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Г.К. Колбеч. — К.: Вид. дім "КМ Академія", 2004. — 128 с.
12. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні (Проект ЦППР) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.pravo.org.ua/files/stat/Concept_public_administration.pdf.
13. Лазор О.Д. Місцеве управління: поняття, терміни, визначення: Словник-довідник / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор: за наук. ред. М.Д. Лесечка — Львів: ЛРІДУ УАДУ, 2003. — 366 с.
14. Основи публічної політики та управління: навч.-посібник / С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович, О.Р. Титаренко, С.І. Вировий. — К.: НАДУ, 2010. — 312 с.
15. Пал Леслі А. Аналіз державної політики / Л.А. Пал; І. Дзюб (пер. з англ.). — К.: Основи, 1999. — 422 с.
16. Пахомов І. Адміністративна реформа: як її розуміти? / І. Пахомов // Право України. — 2001. — № 3. — С. 144—145.
17. Передумови та практики реалізації реформ на регіональному і місцевому рівнях: аналіт. доповідь / С.О. Біла, О.В. Шевченко, В.І. Жук та ін. — К.: НІСД, 2014. — 68 с.
18. Побережников І.В. Переход от традиционного к индустриальному обществу. Теоретико-методологические проблемы модернизации / И.В. Побережников. — М.: РОССПЭН, 2006. — 239 с.
19. Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) [Електронний ресурс]: Проект Закону України від 01 липня 2015 р. № 2217а. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812
20. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/810/98>
21. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
22. Публічне врядування і публічне адміністрування // Енциклопедія державного управління: у 8 т. — Т. 8: Публічне врядування / Наук. ред. кол.: В.С. Загорський, С.О. Телешун та ін. — Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2011. — С. 488 — 491.
23. Регіональне управління // Енциклопедія державного управління: у 8 т. — Т. 5: Територіальне управління / Наук. ред. кол.: О.Ю. Амосов, О.С. Ігнатенко та ін. — Х.: Вид-во ХарPI НАДУ "Magistr", 2011. — С. 317—318.
24. Регіональне управління: підручник / За заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.М. Вакулєнка, М.К. Орлатого. — К.: НАДУ, 2014. — 512 с.
25. Рибак А.І. Стан та перспективи реформування публічної адміністрації в Україні / А.І. Рибак // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. — К.: ВІР УАН, 2011. — Вип. 47. — С. 594—602.
26. Синергетичні засади державного управління в умовах реформ: монографія / С.М. Серьогін, І.В. Письменний, І.І. Хожило та ін. — Д.: ДРІДУ НАДУ, 2007. — 194 с.
27. Сморгунов Л.В. Государство и политика модернизации / Л.В. Сморгунов // Вестник философии и социологии КГУ. — 2010. — № 2 — С. 132—139.
28. Шаповал В.М. Категорія "Орган державної влади" в конституційній теорії і практиці / В.М. Шаповал // Ідеологія державотворення: Історія і сучасність: матеріали наук.-практ. конф. 22—23 листопада 1996 р. — К.: Генеза, 1997. — С. 178 — 180.

References:

1. Bazarna, O.V. (2012), "The concept, essence, nature of public administration and state management", *Visnyk Shkhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu im. V. Dalia*, vol. 1, pp. 91—97.
2. Budnyk, M.A. (2011), "The transformation of public administration system of Ukraine in conditions of social

and political changes (regional aspect)", Ph.D. Thesis, Mechanisms of Public Administration, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

3. Dem'ianchuk, O.D. (2008), Derzhavna polityka i derzhavne upravlinnia: politolohichni aspekty [Public policy and public administration: the political aspects], Fakt, Kyiv, Ukraine.

4. Nyzhnyk, N.R. (Eds.) (1997), Derzhavne upravlinnia v Ukraini: tsentralizatsiia i detsentralizatsiia [Public administration in Ukraine: centralization and decentralization], UADU pry Prezydentovi Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

5. Vorotina, V.Ye. and Zhalila, Ya.A. (Eds.). (2010), Derzhavne upravlinnia rehional'nyh rozvytkom Ukrainy [State management of regional development], NISD, Kyiv, Ukraine.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), International Document "European charter of local self-government", available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036 (Accessed 13 August 2015).

7. Bila, S.O. Zhalilo, Ya.A. Shevchenko, O.V. and Zhuk, V.I. (2011), Innovatsijni pidkhody do rehional'noho rozvytku v Ukraini [Innovative approaches to regional development in Ukraine], HISD, Kyiv, Ukraine.

8. Koziura, I.V. Krasnejchuk, A.O. and Slobozhan, O.V. (2013), Instytutysijnyj rozvytok mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini v umovakh derzhavno-upravlins'kykh reform [Institutional development of local self-government in Ukraine in conditions of public-administration reforms], NADU, Kyiv, Ukraine.

9. Kapinos, M.S. (2011), "The transformation of public administration mechanisms at the regional level in modern conditions", Abstract of Ph.D. dissertation, Mechanisms of Public Administration, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

10. Kovbasiuk, Yu.V. (2013), Modernizatsiia derzhavnogo upravlinnia ta detsentralizatsiia vlady v konteksti realizatsii reformy "Zamozhne suspil'stvo, konkurentospromozhna ekonomika, efektyvna derzhava" [The modernization of public administration and decentralization of authority in the context of reforms "Prosperous Society, Competitive Economy, Effective State"], NADU, Kyiv, Ukraine.

11. Kolbech, H.K. (2004), Polityka: Osnovni kontseptsii v suspil'nykh naukakh [Policy: Basic concepts in the social sciences], KM Akademiia, Kyiv, Ukraine.

12. The site of Centre of Political and Legal Reforms (2012), "The concept of public administration reform in Ukraine", available at: http://www.pravo.org.ua/files/stat/Concept_public_administration.pdf (Accessed 09 August 2015).

13. Lazor, O.D. and Lazor, O.Ya. (2003), Mistseve upravlinnia: poniattia, terminy, vyznachennia [Local self-government: concepts, terms, definitions], LRIDU UADU, Lviv, Ukraine.

14. Teleshun, S.O. Sytnyk, S.V. Rejterovych, I.V. and Tytarenko, O.R. (2010), Osnovy publichnoi polityky ta upravlinnia [Basics of public policy and administration], NADU, Kyiv, Ukraine.

15. Pal, L.A. (1999), Analiz derzhavnoi polityky [Policy Analysis], Osnovy, Kyiv, Ukraine.

16. Pakhomov, I. (2001), "Administrative reform: how to understand", Pravo Ukrainy, — vol 3, pp. 144—145.

17. Bila, S.O. Shevchenko, O.V. and Zhuk, V.I. (2014), Peredumovy ta praktyky realizatsii reform na rehional'nomu i mistsevomu rivniakh [Prerequisites and practices implementation of reforms at the regional and local levels], NISD, Kyiv, Ukraine.

18. Poberezhnykov, Y.V. (2006), Perekhod ot tradytsyonnoho k yndustrial'nomu obschestvu. Teoretyko-metodolohycheskye problemy modernyzatsyy [The transition from a traditional to an industrial society. Theoretical and methodological problems of modernization], ROSSPEN, Moscow, Russian Federation.

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), Draft Law of Ukraine "On introducing amendments to Constitution of Ukraine (concerning decentralization of authority)", available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812 (Accessed 13 August 2015).

20. President of Ukraine (1998), "Decree of the President of Ukraine "On measures for implementation of the Concept of administrative reform in Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/810/98> (Accessed 13 August 2015).

21. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), "Prescript of Cabinet of Ministers of Ukraine "On approval of the Concept of reforming the local self-government and territorial organization of authority in Ukraine", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-r> (Accessed 13 August 2015).

22. Kolodij, A.F. (2011), "Governance and public administration", Entsyklopediia derzhavnogo upravlinnia, vol. 8, pp. 488—491.

23. Bakumenko, V.D. and Shtyka, L.H. (2011), "Regional management", Entsyklopediia derzhavnogo upravlinnia, vol. 5, pp. 317—318.

24. Kovbasiuk, Yu.V. Vakulenko, V.M. and Orlatyj, M.K. (Eds.). (2014), Rehional'ne upravlinnia [Regional management], NADU, Kyiv, Ukraine.

25. Ribak, A.I. (2011), "Consisting and directions of public administration reform in Ukraine", Hileia, vol. 47, pp. 594—602.

26. Ser'ohin, S.M. (Eds.). (2007), Synerhetychni zasady derzhavnogo upravlinnia v umovakh reform [Synergistic principles of public administration in the conditions of reforms], DRIDU NADU, Dnipropetrovs'k, Ukraine.

27. Smorhunov, L.V. (2010), "State and policy of modernization", Vestnyk fylosofyy y sotsyolohyy KHU, vol. 2, pp. 132—139.

28. Shapoval, V.M. (1997), "The category of "state authority" in constitutional theory and practice", Materialy naukovo-praktychnoi konferentsii [Proceedings of the scientific-practical conference], Ideolohiia derzhavotvorenna v Ukraini: istoriia i suchasnist' [The ideology of nation-building in Ukraine: history and modern times], V.M. Koretsky Institute of state and law of National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine, 22—23 November 1996, pp. 178—180.

Стаття надійшла до редакції 26.08.2015 р.